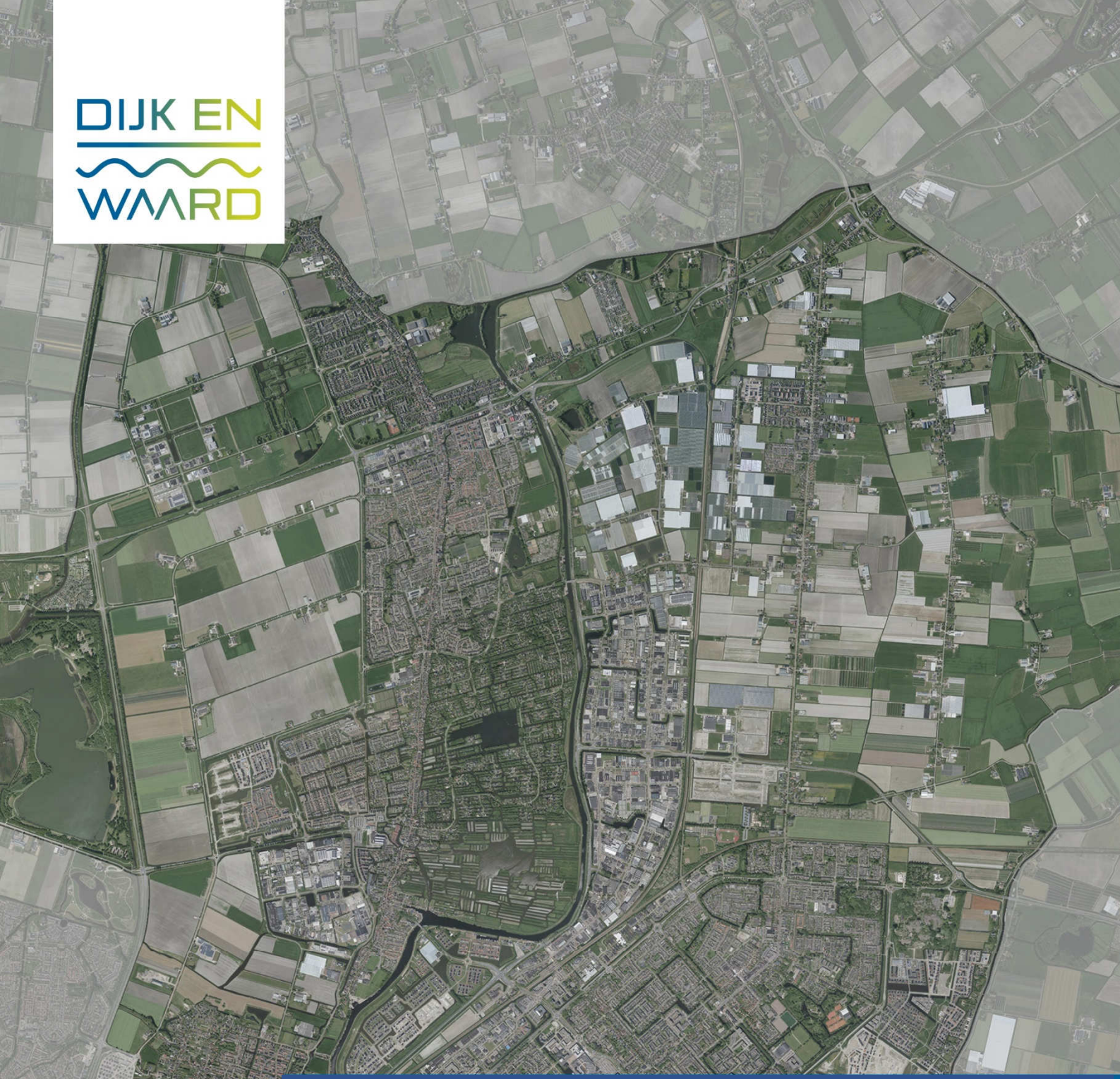
DIJK EN WAARD

Thuis in Dijk en Waard

Sociaal en Vooruitstrevend

Coalitieakkoord 2023-2026
19 december 2022

Christen Unie

DOP SINDS 1978

GROEN LINKS DIJK EN WAARD

LOKAAL DIJK EN WAARD

PvdA

Senioren Dijk & Waard
Samen staan we sterker!

“Samen de handen uit de mouwen voor een mooi, sociaal en duurzaam Dijk en Waard!”

Inleiding

Dijk en Waard is een van de mooiste plekken van het land met weidse uitzichten, unieke dorpen en wijken en een bruisend en gezellig stadshart. Met prachtige mensen en natuur. Dijk en Waarders hebben lef en durven voorop te lopen. Daar zijn we trots op, net als veel mensen met ons. Dit is echter niet het hele verhaal. Er zijn inwoners die leven in armoede of door omstandigheden niet goed mee kunnen komen. We zien dat inwoners behoefte hebben aan meer solidariteit, aan een overheid die stuurt op wat echt van waarde is: het welzijn en de waardigheid van mensen, de kwaliteit van onze leefomgeving en de leefbaarheid van onze planeet. We zijn een gemeente die gelooft in de kracht van mensen, die inwoners vertrouwt, die de regie neemt waar dat nodig is, zodat alle Dijk en Waarders bestaanszekerheid en gelijke kansen hebben. Zodat iedereen de vrijheid heeft om zichzelf te zijn.

Publieke regie voeren is wat ons betreft onlosmakelijk verbonden met meer zeggenschap voor inwoners. Zeggenschap over je eigen straat, buurt, wijk of dorp, over publieke voorzieningen die voor ons allemaal zijn, vinden wij vanzelfsprekend. We betrekken onze inwoners, verenigingen, maatschappelijke organisaties, ondernemers, onderwijs, kerken en moskeeën hierbij.
We willen samen met hen de eigenwijze, creatieve West-Friese nuchterheid gebruiken om vooruit te kijken. Vooruit met het aanpakken van armoede en schulden, met investeren in goede zorg en kansengelijkheid in het onderwijs. Vooruit met betaalbare woningen voor iedereen, een eerlijke en betaalbare energietransitie voor iedereen en hebben oog voor de biodiversiteit binnen onze mooie gemeente.
Waar we met regionale samenwerking een meerwaarde kunnen creëren doen we dat en werken we aan grenzeloos bestuur. Soms om praktische redenen (bijvoorbeeld gladheidbestrijding) maar vooral wanneer het voor onze inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers voordeel en gemak oplevert (zoals één vergunning voor een activiteit in meerdere gemeenten).

Daarbij geldt dat we in een onzekere tijd leven. Bij onze ambities lopen we dan ook tegen stevige (financiële) uitdagingen aan:

- de arbeidsmarkt is ook voor ambtenaren erg krap, waardoor ’het realiseren van onze ambities vertraging op kan lopen;
- de stikstofproblematiek levert niet alleen onzekerheid op voor agrariërs maar ook voor onze ambities op het gebied van woningbouw;
- de netcongestie belemmert de ontwikkeling van bedrijventerreinen;
- de economische ontwikkeling is onzeker: er zijn zorgen over inflatie en de hoge kosten van energie. Voor onze inwoners, verenigingen, ondernemers en maatschappelijke organisaties maar ook voor de gemeente en instellingen die subsidie ontvangen;
- de hoogte van de uitkering uit het gemeentefonds: het is onzeker hoeveel de gemeente vanaf 2026 van het Rijk ontvangt;
- de ontwikkeling van de kosten van de jeugdzorg en Wmo in relatie tot de vergoeding die we ervoor ontvangen van het Rijk;
- de ontwikkeling van de vluchtelingencrisis is ongewis en de duur van de opvang van Oekraïners blijft door de oorlog onzeker.

Deze uitdagingen stimuleren ons juist om binnen de mogelijkheden met volle energie aan de gang te gaan voor een mooi, sociaal en duurzaam Dijk en Waard.

Op 19 december 2022 is dit coalitieakkoord vastgesteld in de gemeenteraad van Dijk en Waard. De amendementen die op die avond zijn aangenomen, zijn verwerkt.

Hoofdstuk 1 Wonen

Ons land staat de komende jaren voor belangrijke ruimtelijke opgaven en ruimte is schaars. De woningbouwopgave, klimaatadaptatie, energietransitie en biodiversiteit zijn daar voorbeelden van. In het licht van deze ruimtelijke opgaven maken we een strategische Omgevingsvisie Dijk en Waard.

Als een van de weinige gebieden in deze regio is onze gemeente in staat te organiseren dat iedereen een betaalbare woning in een groene omgeving kan krijgen.

Wij hebben de ambitie om in Dijk en Waard in 10 jaar 10.000 woningen te realiseren. Een belangrijk deel van deze woningen moet in de categorieën betaalbare koop of lagere huur vallen. Daarbij vormen de Nationale prestatieafspraken tussen het Rijk, de VNG, de Woonbond en Aedes dat 30% van de nieuwbouwplannen in de sociale huur wordt gerealiseerd voor Dijk en Waard de basis. Bij grote gebiedsontwikkelingen - denk aan de Oostrand, De Frans, de Gildestraat, Langedijk-West, tuincentrum Sint-Pancras worden mogelijkheden gezien. Deze afspraak zal in principe ook gelden voor elk nieuw plan, waarbij reeds bestaande afspraken met ontwikkelaars worden gerespecteerd. Afwijken van deze afspraak zal gemotiveerd dienen plaats te vinden. We monitoren de gerealiseerde aantallen woningen per categorie kwalitatief en kwantitatief.

De woningbouwprogrammeringen voor de voormalige gemeenten Heerhugowaard en Langedijk smelten we samen tot een nieuwe woonvisie Dijk en Waard. Hierin geven we aan hoe we de huidige knelpunten gaan aanpakken. We bouwen woningen, betaalbaar voor iedere doelgroep, als starters, alleenstaanden, ouderen die langer zelfstandig blijven wonen en jongeren. We onderzoeken wat effectieve mogelijkheden zijn om starters en andere doelgroepen, die moeilijk aan een eigen huis kunnen komen, te ondersteunen zodat zij de woningmarkt kunnen betreden.

Ook maken we regionale afspraken over het huisvesten van jongeren voor wie de jeugdzorg eindigt en het huisvesten van inwoners via Beschermd Thuis.

Het bouwen van een woning kent vanaf het plan tot de daadwerkelijke oplevering een lange doorloopperiode. We zetten ons in om deze periode zo kort als mogelijk te laten zijn, uiteraard met voldoende ruimte voor een zorgvuldig participatieproces.

We maken afspraken met ontwikkelaars om die woningen te bouwen waar behoefte aan is. Ook maken we afspraken over de inrichting van een kwalitatieve openbare ruimte in nieuwbouwwijken. In een zo vroeg mogelijk stadium maken we afspraken over het percentage sociale huur en koop op de te ontwikkelen locatie en de andere doelen die we op deze locatie willen bereiken. Een mix van woningen voor verschillende doelgroepen heeft altijd de voorkeur. Daarnaast hebben we aandacht voor het praktische en efficiënt bouwen, zoals geclusterde woningen waar mensen met een bepaalde (zorg)behoefte of ouderen kunnen wonen.

Met woningbouwcorporaties maken we prestatieafspraken over het aantal te bouwen huurwoningen in de verschillende categorieën.

Het aanbod betaalbare woningen maakt onze gemeente ook aantrekkelijk voor mensen van buitenaf. Maar dit mag er niet voor zorgen dat onze eigen inwoners buiten de boot vallen voor de goedkopere koop- en huurwoningen. Daarom nemen we waar nodig de maximale ruimte die de Huisvestingswet ons biedt om een percentage woningen in deze categorieën met voorrang toe te wijzen aan inwoners van Dijk en Waard.

De zelfbewoningsplicht voor nieuwbouwwoningen willen we uitbreiden van drie jaar naar vijf jaar, met uitzondering van het kopen van een huis voor eerste- en tweedegraads familieleden.

Dijk en Waard blijft voldoen aan de taakstelling voor het huisvesten van statushouders. Voor spoedzoekers, waaronder statushouders, denken we ook aan huisvesting in flexibele woningen, bijvoorbeeld houten modulaire huizen die snel te bouwen zijn en relatief gemakkelijk te verplaatsen zijn.
De gemeente Dijk en Waard gaat samen met de regionale gemeenten, de provincie en het Rijk, op zoek naar geschikte locaties voor statushouders. Niet met zijn allen bij elkaar, maar verspreid over de wijken en buurten van Dijk en Waard. Door deze aanpak worden mensen sneller onderdeel van de buurt en dit bevordert draagvlak onder inwoners.

Bereikbaarheid

Bij de ambitie voor het bouwen van 10.000 woningen hoort ook de ambitie onze wijken en dorpen bereikbaar te houden. Het principe van ‘Duurzaam Veilig’ zoals verwerkt in het omgevingsprogramma Mobiliteit vormt het uitgangspunt. Dit betekent dat we inzetten op het stimuleren van lopen en fietsen en ons richten op duurzaam en veilig vervoer.

We investeren in de veiligheid voor alle verkeersdeelnemers en houden daarbij rekening met ontwikkelingen, zoals snellere fietsen. We maken rotondes en kruisingen veiliger op basis van het onderzoek en de risicoscan verkeersveiligheid.

Met het nog te realiseren integrale parkeerbeleid heeft de gemeente een belangrijk instrument voor gebiedsontwikkelingen en de bestaande woonomgeving in handen. Hiermee kunnen keuzes en afwegingen worden gemaakt. De afweging voor het al dan niet aanleggen van een nieuwe parkeergarage voor het Stationsgebied en het Stadshart maakt onderdeel uit van het integrale parkeerbeleid. De nota parkeernormen vormt de basis voor het bepalen van de parkeereis bij ruimtelijke ontwikkelingen. Er kunnen redenen zijn om onderbouwd af te wijken van de gestelde parkeernorm.

Hoofdstuk 2 Dorpen en wijken

Het contact en de samenwerking met de samenleving zijn belangrijke speerpunten in ons beleid. De gemeente is zichtbaar en benaderbaar binnen onze dorpen en wijken. Onze inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties weten ons te vinden en andersom.

Raad en college gaan op werkbezoek bij andere gemeenten en organisaties om inspiratie op te doen over vernieuwende manieren om samen te werken en om hiervan te leren.

Dorps- en wijkgericht werken

We geven het dorps- en wijkgericht werken verder vorm en inhoud. We gaan de dorpen en wijken in om te horen wat er speelt en wat van de gemeente wordt verwacht. Raadsleden worden uitgenodigd om hierbij aanwezig te zijn.

Plannen in een dorp of wijk bedenken we het liefst samen met inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties om vervolgens gezamenlijk te bepalen wat nodig is om deze plannen uit te voeren. De ontwikkeling van Centrumwaard in Heerhugowaard is hier een mooi voorbeeld van.
Voorafgaand aan de start van een nieuw plan of initiatief zijn de verwachtingen over het proces duidelijk en maken we heldere afspraken met inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties. Zo weten we wat we van elkaar mogen verwachten en is duidelijk wat de rol van de gemeenteraad in het proces is. De samenwerking vindt zoveel mogelijk plaats binnen bestaande budgetten.

We stimuleren experimenten waarbij een groep aan de slag gaat met een voorziening waarvan zij denken dat zij het anders, beter en/of goedkoper kunnen uitvoeren dan de gemeente, denk aan ‘right to challenge’. We zijn daarbij faciliterend en betrokken.

Ons subsidiebeleid biedt laagdrempelig financiële ondersteuning voor initiatieven en gaat uit van vertrouwen.

Ook ondernemers en andere partners zijn soms nodig om grote beslissingen te kunnen nemen en uitgevoerd te krijgen. Dit betekent echter niet dat iedereen overal over kan meebeslissen. Ook dit vraagt om duidelijkheid wat we van elkaar kunnen verwachten en vereist dat het gemeentebestuur oprecht luistert naar verschillende belanghebbenden voor een besluit wordt genomen.

De instrumenten die we kunnen gebruiken voor de samenwerking met inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties breiden we verder uit. De gemeenteraad wordt uitgenodigd hierop input te leveren. Bij ieder plan of project zoeken we het meest geschikte instrument.

We stimuleren het netwerken van de verschillende wijken en dorpen om kennis te maken met elkaars aanpak. We waarderen en borgen de identiteit van alle dorpen en wijken.

Hoofdstuk 3 Sport, Kunst en Cultuur voor jong en oud

Kunst en cultuur verrijkt het leven en draagt bij aan zingeving en ontmoeting. Wij willen voor kunst en cultuur tenminste het huidige kwaliteitsniveau van Dijk en Waard behouden en laten groeien met de toename van het aantal inwoners van de gemeente. Waar mogelijk zullen we de bestaande faciliteiten, zoals theater De Binding, beter benutten. Actieve kunstbeoefening levert een belangrijke bijdrage aan het versterken van het geloof in eigen kunnen. Door samen muziek te maken, theater of dans te beoefenen ontstaan duurzame vriendschappen en wordt de kans op eenzaamheid verkleind.

Actief (buiten) zijn en sporten is gezond. Wie langer gezond is, heeft minder medische zorg nodig. Samenzijn, samen leren en sporten zijn goed voor de lichamelijke en geestelijke gezondheid, geven gezelligheid en vormen belangrijke onderdelen van het maatschappelijk leven. Sport zorgt voor ontspanning en verbindt. De coronapandemie heeft het belang hiervan nog sterker gemaakt. Wie in groepsverband sport loopt minder gevaar te vereenzamen. Sportverenigingen kweken hechte banden die inwoners lange tijd binden en hen vertrouwd maakt met het grote belang van vrijwilligerswerk.

We vinden het belangrijk dat verenigingen toegankelijk zijn voor iedereen en dat sportaccommodaties goed zijn onderhouden. Sporten moet voor iedereen mogelijk en betaalbaar zijn, voor jong en oud, met of zonder een beperking.

Waar we verschillen tussen de regelingen voor de subsidiering van verenigingen of het beheer en onderhoud van accommodaties in de voormalige gemeente Heerhugowaard en in de voormalige gemeente Langedijk, op basis van een inventarisatie kunnen uitleggen, kunnen verschillen blijven bestaan. Waar verschillen niet goed zijn uit te leggen, maken we samen met de gemeenteraad een keuze hoe we hiermee omgaan.

Binnen de ondersteuning van verenigingen gaat het niet per definitie om financiële steun, maar ook moet gekeken worden naar de echte behoefte van verenigingen. Hierbij kan het dus ook gaan om het delen van kennis, materieel of het verbinden van verschillende partijen. Verenigingen moeten hierin zich vooral kunnen focussen op de club zelf en daarom moet het contact met de gemeente laagdrempelig en toegankelijk zijn. Daarom zijn er binnen de gemeente verenigingenverbinders. Deze verbinders hebben als taak het helpen en ondersteunen van de verenigingen binnen onze gemeente.

We vinden het belangrijk om talentvolle mensen in sport en cultuur te ondersteunen hun ambities waar te maken, bijvoorbeeld via een talentontwikkelingsfonds. In overleg met de doelgroep en de gemeenteraad maken we hiervoor een voorstel. Hierbij kijken we ook naar mogelijkheden buiten de gemeente.

We zetten ons in voor het herinrichten en verduurzamen van sportaccommodaties. Waar mogelijk en wenselijk transformeren we deze naar een open sportpark; voorbeelden zijn sportpark De Kabel en Vrone. Ook bij andere accommodaties zoeken we naar mogelijkheden om deze toegankelijk te maken voor niet-leden.

Cultuurverbinders, buurtsportcoaches en sportmakelaars spelen een belangrijke, verbindende rol tussen verenigingen en welzijnsinstellingen. Als gemeente willen we verenigingen stimuleren om een stapje extra te doen zodat iedere (nog) niet sporter, zowel oud als jong, kan starten met bewegen en sporten.

Om zoveel mogelijk mensen mee te laten doen aan culturele, sportieve en sociale activiteiten, zetten we de Dijk en Waardpas in. Dit is een persoonsgebonden pas waarmee gebruik kan worden gemaakt van voorzieningen in onze gemeente.

Ook individuele sporters verdienen onze aandacht. We willen genoeg, goed onderhouden wandel-, hardloop- en mountainbiketrajecten in de buitengebieden. Ook buitensport in parken moet mogelijk blijven, waarbij aandacht is voor fitnesstoestellen die goed onderhouden zijn. Binnen toekomstige ontwikkelingen breiden we dergelijke voorzieningen uit en wanneer daar behoefte toe is kijken we of we het huidige aanbod uit kunnen breiden.

Museum Broekerveiling en het Poldermuseum zijn toekomstbestendige parels in onze gemeente. We kiezen in ieder geval voor het voortzetten van de bestaande opzet met de noodzakelijke financiële investeringen en benodigde jaarlijkse exploitatiesubsidie (consolidatie). We willen dat de musea doorontwikkelen naar musea met een regionale aantrekkingskracht. In dit plan zitten een aantal beslismomenten zitten, waarin duidelijk moet worden hoe onze inwoners hiervan profiteren en hoe de musea samenwerken met andere culturele instellingen en activiteiten. We gaan in gesprek met de musea over hoe zij hun eigen inkomsten vergroten en een sterke positie binnen het toerisme in onze regio innemen.

We onderschrijven het belang van een moderne en toegankelijke bibliotheek(functie). De bibliotheek speelt een belangrijke rol in het voorkomen en verlagen van laaggeletterdheid en digibetisme. Daarbij hebben bibliotheken ook een ontmoetingsfunctie en spelen zij een rol in het tegengaan van eenzaamheid. We brengen de dienstverlening van de bibliotheken in Heerhugowaard en in Zuid-Scharwoude naar een gelijkwaardig niveau binnen de organisatie van Bibliotheek Kennemerwaard. Uiteraard is het uitgangspunt dat iedere inwoner van Dijk en Waard toegang heeft tot de bibliotheek. Beide locaties blijven bestaan.

Hoofdstuk 4 Onderwijs

In Dijk en Waard heeft ieder kind het recht te worden uitgedaagd het beste uit zichzelf te halen. Kwalitatief onderwijs is daarbij een essentiële voorwaarde. Kinderen leren hun talenten te ontplooien en samen te werken. Daarmee wordt de basis gelegd voor een goede toekomst. Scholen moeten veilige plaatsen zijn. En het is belangrijk dat kinderen er in contact komen met sport, cultuur en muziek. Waar mogelijk stimuleren wij scholen daartoe.

Gelijke kansen, daar praten we niet over, die bied je gewoon! De toekomst van een kind mag niet afhankelijk zijn van zijn of haar afkomst of de draagkracht van ouders.

De coronapandemie heeft gezorgd voor zowel leerachterstanden als schade aan de sociaal emotionele ontwikkeling van jongeren. Samen met het onderwijs werken we aan het herstel, waarbij vanuit de gemeente vooral oog is voor de sociaal emotionele ontwikkeling. De middelen die we uit het Nationaal Programma Onderwijs ontvangen worden voor dit doel ingezet. We monitoren de effecten van deze inzet en zoeken naar de mogelijkheden om na afloop van dit programma de activiteiten die goed werken voort te zetten. Elke leerling bieden we een maximale kans om een diploma te halen dat past bij zijn of haar mogelijkheden.
We investeren in samenwerking tussen de kinderopvang, het onderwijs en jeugdzorg. De gemeente treedt op als de verbindende en faciliterende schakel, waarbij het kind centraal staat. Hierbij is het denken in systemen een gepasseerd station en kijken we samen met ouders en de professionals uit de kinderopvang, het onderwijs en de zorg.

We organiseren ambitietafels waar we met betrokken organisaties plannen ontwikkelen ter voorkoming van uitval en vroegtijdig schoolverlaten.

Onze gemeente kent veel mbo-onderwijs, hetzelfde geldt voor omliggende gemeenten en in Alkmaar is de Hogeschool gevestigd. Het is voor zowel het onderwijs, de ondernemers als de gemeente van belang dat er een goede samenwerking is tussen deze drie partijen. Hierbij is het hebben van voldoende stageplaatsen een belangrijk onderdeel. Daarom nemen we als gemeente een actieve rol in de samenwerking in de zogenoemde ‘Triple Helix’, de samenwerking tussen het onderwijs, het bedrijfsleven en de overheid.

Hoofdstuk 5 Sociaal Domein

We zijn een gemeente waar mensen oog hebben voor elkaar en zich niet eenzaam voelen, waar jongeren hun talenten kunnen ontwikkelen, mensen met een beperking volwaardig kunnen participeren en ouderen worden gerespecteerd.

De vastgestelde visie het Sociaal domein Dijk en Waard 2022 omarmen wij:

1. eigen kracht en samenredzaamheid door samenwerking;
2. betaalbare en effectieve zorg;
3. iedereen doet mee naar vermogen;
4. elke inwoner is uniek.

De uitvoering van deze visie pakken we voortvarend op. Met de stappen die we gaan maken in de uitvoering laten we het principe van één gezin, één plan, één regisseur steeds terugkomen. Inwoners hoeven idealiter maar één keer hun verhaal te vertellen wanneer zij aankloppen voor hulp. In de jeugdhulp is het belangrijk dat, ouders en het netwerk een positie hebben in het zoeken en vinden van hulp waar hun kind baat bij heeft. Dit begint bij goede communicatie.

We zetten in op een gelijkwaardige samenwerking tussen cliënten, organisaties en de gemeente. Binnen de kaders ondersteunen en faciliteren we professionals, vrijwilligers en mantelzorgers die actief zijn in de zorg en ondersteuning voor onze inwoners.

Armoedebeleid

Ook in Dijk en Waard hebben we te maken met toenemende armoede. Gezinnen horen niet in armoede te leven, kinderen horen niet in armoede op te groeien. De pilot armoedebeleid die in januari 2023 van start gaat, wordt gebruikt als startpunt voor een structureel armoedebeleid dat we verder zullen verruimen. Als eerste stap zullen wij in 2023 ook aan alle huishoudens met een inkomen tussen 120% en 150% van het minimumloon een energietoeslag betalen. Structurele middelen voor armoedebeleid worden vastgelegd in de begrotingen van 2025 en verder, die we in 2024 zullen vaststellen.
In de pilot wordt het gebruik van de Dijk en Waardpas, alsmede het aantal voorzieningen waar deze gebruikt kan worden, geoptimaliseerd. Dit draagt eraan bij dat meer kinderen, gezinnen en ouderen mee kunnen doen.

De pilot armoedebeleid wordt twee maal per jaar geëvalueerd. Eventuele verbeteringen worden zo snel mogelijk doorgevoerd. Daarnaast is in de pilot ruimte om landelijke ontwikkelingen op het gebied van armoedebestrijding te verwerken in onze gemeentelijke regelingen, waarbij blijvend aandacht is voor het beperken en zo mogelijk voorkomen van de armoedeval.
Op het gebied van schuldhulpverlening wordt stevig ingezet op preventie, onder andere door een goede samenwerking met betrokken maatschappelijke organisaties waardoor bijvoorbeeld huisuitzettingen en afsluiting van nutsvoorzieningen kan worden voorkomen.

Wmo en Jeugdzorg

We sturen op de effectiviteit, betaalbaarheid en duurzaamheid van de zorg waar we als gemeente verantwoordelijk voor zijn. Maatregelen om kosten te beheersen ontwikkelen we verder. We werken aan effectieve zorg op maat. Als gemeente geven we vertrouwen aan professionals om samen met inwoners te bekijken wat nodig is.

Tegelijkertijd realiseren we ons dat de Wmo en de Jeugdwet openeinderegelingen zijn. De gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering. We blijven ons daarom inzetten voor een toereikende compensatie vanuit het Rijk.

We steunen initiatieven en programma's die het welzijn van inwoners bevorderen. Professionals, waaronder wijkverpleging en huishoudelijke hulp kunnen worden ingezet om zwaardere hulpvragen te voorkomen. Door dit soort preventieve acties bevorderen we dat er minder beroep op zwaardere en langduriger zorg wordt gedaan.

De gemeente mag evenwel kritisch kijken naar de kosten versus de baten en moet zich daarbij laten informeren door deskundige professionals of wetenschappelijke instituten. De gemeente dient ook kritisch te zijn in het bepalen van het aanbod dat zij financiert om wildgroei aan aanbod te voorkomen. De gemeente dient haar ingekochte hulpaanbod goed af te stemmen met gemeenten in de regio en zeker bij specialistische zorg samen optrekken om te voorkomen dat zorgaanbieders geen perspectief hebben op continuïteit. Hierbij willen wij ook innovatie en nieuwe initiatieven stimuleren.

Asielzoekers, vluchtelingen en statushouders

Asielzoekers en vluchtelingen vangen we in Dijk en Waard op een humane en menswaardige manier op en begeleiden we zodat de integratie wordt bevorderd.
Dijk en Waard blijft voldoen aan de taakstelling voor het huisvesten van statushouders, waarbij we ook denken aan het realiseren van flexibele woningen.

Jongeren

We willen onze jongeren stimuleren in hun ontwikkeling en een fijne leefomgeving voor hen realiseren. Dit bedenken we niet allemaal zelf, maar doen we graag samen met jongeren.
We ondersteunen jongerenwerkers op scholen en verenigingen. Dit doen we onder andere met middelen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs, zie ook het hoofdstuk Onderwijs. Het vastgestelde preventieakkoord is de leidraad om het gebruik van alcohol en drugs te voorkomen.
We werken mee aan initiatieven ter voorkoming van suïcide en mensenhandel.

Ouderen

We hebben te maken met een snelle vergrijzing van onze inwoners. Ouderen die rond moeten komen van hun AOW, eventueel aangevuld met een klein pensioen, vormen een nadrukkelijke aandachtsgroep in ons beleid. We zijn een dementievriendelijke gemeente.

In het integraal beleidskader (uitwerking visie sociaal domein) maken we zichtbaar voor welke uitdagingen de gemeente staat, gelet op de sterke toename van 75-plussers, en hoe daarmee om te gaan. Hierbij maken we gebruik van de kennis van de andere gemeenten. Actieve ondersteuning door een ouderenadviseur, maar ook laagdrempelige toegang tot voorzieningen en ontmoetingsplekken zijn een voorwaarde voor een goede leefomgeving voor ouderen.
Ouderen vormen een belangrijke actieve groep in het vrijwilligersbeleid die we koesteren

Diversiteit en inclusie

We tolereren in Dijk en Waard geen enkele vorm van discriminatie en uitsluiting. We zorgen dat inclusie en antidiscriminatiebeleid binnen de gemeentelijke organisatie de norm is.
Daarbij zetten we in op voorlichting, educatie en bewustwording en zijn we een actieve regenbooggemeente.

Eenzaamheid

Eenzaamheid komt onder alle bevolkingsgroepen voor en kent verschillende vormen. Als gemeente kunnen we een bijdrage leveren aan de bestrijding van sociale en emotionele eenzaamheid door onder meer ontmoeting in onze dorpen en wijken en maatjesprojecten te

stimuleren. Daarin zoeken we de samenwerking met de cultuursector, sport, welzijn en dagbesteding. Om het ontmoeten te faciliteren is vervoer zoals de HugoHopper onontbeerlijk.

Hoofdstuk 6 Openbare ruimte

Een goed ingerichte openbare ruimte is van groot belang. Niet alleen voor onze inwoners en ondernemers, maar ook voor bezoekers, toeristen en werknemers. Een goede inrichting draagt ook bij aan het gevoel van leefbaarheid en veiligheid. Daarnaast is het belangrijk dat de openbare ruimte toegankelijk is voor iedereen, ongeacht leeftijd of lichamelijke beperkingen. We hechten daarom waarde aan een leefbare, schone en groene omgeving. Dit ook in het belang van dieren, planten en bomen. We handhaven daarom het beheer van de openbare ruimte op minimaal het huidige niveau. Dat betekent ook een snelle afhandeling van klachten van inwoners.

We hebben steeds vaker te maken met perioden van droogte, maar ook van overvloedige neerslag. Ook daarmee moeten we rekening houden bij de inrichting van onze gemeente. Wij richten daarom onze openbare ruimte zo in, dat er ruimte is voor wateropvang bijvoorbeeld in de vorm van wadi’s. We stimuleren inwoners om hun tuin te vergroenen bijvoorbeeld door acties als tegelwippen.

Door het inzetten van LED verlichting bij onze straatverlichting dragen we bij aan een duurzame inrichting van onze openbare ruimte.

Bij een aantrekkelijke openbare ruimte horen ook ontmoetingsplekken in de wijken en een inrichting die stimuleert om te bewegen. Beide zijn belangrijk voor zowel ouderen als jongeren.

Hoofdstuk 7 Klimaat, energie, natuur en biodiversiteit

Klimaat en energie

Klimaatverandering is één van de grootste uitdagingen die we de komende jaren willen en moeten aanpakken om in de toekomst droge voeten te houden. We moeten af van aardgas, olie en kolen en ons richten op schone energie inclusief aardwarmte en waterstof. De energiecrisis als gevolg van de oorlog in Oekraïne heeft dit alleen nog maar duidelijker gemaakt. Zowel inwoners als ondernemers hebben het moeilijker gekregen om hun energierekening te betalen.

Wij streven er naar om de klimaatambities van het Rijk als ondergrens te gebruiken. We willen de verzilting van de bodem tegengaan en hittestress het hoofd bieden.

De voormalige gemeenten Heerhugowaard en Langedijk hebben in het verleden al sterk ingezet op lokale duurzame energiebesparing en –opwekking. Dit willen wij versterken en uitbreiden. De gemeente heeft de regie in de lokale energietransitie en geeft zelf het goede voorbeeld door bijvoorbeeld zuinige LED-straatverlichting te gebruiken.
Mogelijkheden voor inwoners om de overstap naar duurzame energie te maken moeten betaalbaar zijn, zodat iedereen deze overstap kan maken.

We stimuleren isolatie en verduurzaming van woningen, bedrijven en maatschappelijke instellingen, zoals onderwijsgebouwen. Hierin willen we flinke stappen zetten. Dit kan een positief effect hebben op de lokale economie en werkgelegenheid. Door een gemeentelijk isolatieplan met een wijkgerichte aanpak kunnen we samen met de inwoners op een efficiënte en betaalbare manier de beste resultaten bereiken. We adviseren inwoners die isolatiemaatregelen moeilijk kunnen betalen over subsidies en goedkope leningen zodat zij toch de stap naar een energiezuinige woning kunnen maken. De samenwerking met HVC gericht op de aanleg van een warmtenet met gebruik van aardwarmte wordt voortvarend voortgezet.

We willen dat de maatregelen in het kader van de Regionale Energie Strategie (RES), haalbaar zijn. In de RES zijn plannen gemaakt voor windmolens die in sommige gevallen op weerstand kunnen stuiten, zoals bijvoorbeeld vanwege geluidsoverlast. Van belang is dat de afstand van woningen tot de windmolens zodanig is dat dit volgens objectieve normen niet leidt tot gezondheidsproblemen. Belangrijk is ook dat omwonenden, grondeigenaren en overige belanghebbenden nauw betrokken worden bij plannen voor energieopwekking, zoals zonne-energie en windmolens. En dat zij kunnen profiteren van de voordelen, bijvoorbeeld in de vorm van deelname aan een lokale energiecoöperatie. We willen zorgvuldige integratie in het landschap (meervoudig ruimtegebruik) en hanteren hierbij de principes van de Gedragscode Zon op Land en maken gebruik van de Zonneladder (een systeem waarin aangegeven wordt in welke gewenste volgorde zonne-energieprojecten toegepast dienen te worden).

Om een duidelijk kader en richting te geven aan het plaatsen van windmolens komt er een richtlijn die gevolgd moet worden. Want een betrouwbare overheid is een duidelijke en transparante overheid.

Natuur en biodiversiteit

We waarderen onze omgeving met veel mooi cultuur- en natuurlandschap waar we kunnen wandelen, fietsen en sporten. Een groene omgeving is goed voor de mens. Gelukkig hebben we veel natuur in onze gemeente, maar het openbaar groen staat door verstedelijking onder druk. Daarnaast neemt de biodiversiteit al jaren sterk af in Nederland. In Dijk en Waard willen we biodiversiteit zoveel mogelijk behouden en stimuleren door op een goede manier met onze

groene ruimte om te gaan. Ons maaibeleid wordt waar mogelijk ecologisch, zodat we kleurigere en gevarieerdere bermen krijgen.

Ook zullen we flinke inspanningen verrichten om de kwaliteit van ons oppervlaktewater aan de eisen van de Kaderrichtlijn Water te laten voldoen.

Ecologie vormt een afwegingskader bij ruimtelijke ontwikkelingen. In plaats van per ontwikkeling te kijken naar lokale kansen, kijken we integraal naar de mogelijkheden van samenhang.

De visie Kanaalpark is vastgesteld. Het behoud van de natuurwaarden en biodiversiteit staan hierin voorop. Het uitvoeringsprogramma wordt opgesteld.

We beschermen de authenticiteit van het Oosterdelgebied, onderdeel van het Nationaal Natuur Netwerk, als cultuur- en natuurgebied.

Het project Langedijk Ontwikkelt met Water (LOMW) maakt de historische watergangen zichtbaar. De naam van dit project wordt veranderd in ‘Dijk en Waard Ontwikkelt met Water’. Dit project wordt verder uitgewerkt en uitgevoerd. Het kan bijdragen aan de verbetering van de doorstroming van het water en daarmee aan de waterkwaliteit. Voor de bekostiging van toekomstige deelprojecten zoeken we naar mogelijkheden zoals bijvoorbeeld slimme combinaties met nieuwbouw in de gemeente en het inzetten van voorzieningen op het gebied van klimaatadaptatie en energietransitie.

Te allen tijde dient er balans te zijn bij het gebruik van het water tussen woongenot, rust, vertier, veiligheid en recreatief gebruik onder andere door meer inzet van boa’s op het water.
Het Geestmerambacht, de Groene Loper en Park van Luna zijn voor de inwoners van zowel Dijk en Waard als Alkmaar belangrijke natuur- en recreatiegebieden. Ze geveninwoners dicht bij huis ruimte rust en recreatiemogelijkheden. Deze gebieden zijn belangrijk voor behoud van biodiversiteit, als leefgebied van plant, dier en mens.
In 2021 is de Visie 2030 “Parkenlint tussen stad en dorp” vastgesteld. Het in 2023 af te ronden Ontwikkelplan Natuur en Recreatie geeft zicht op de aanwezige en te realiseren “wezenlijke kenmerken en waarden” in de Nationaal Natuur Netwerk-bestemde gedeelten van het natuur- en recreatiegebied. Het biedt kaders waaraan de ontwikkelingen die in de visie 2030 staan, moeten voldoen en is daarmee een belangrijke basis voor alle andere projecten uit het Uitvoeringsplan Visie 2030.

Hoofdstuk 8 Dienstverlening

De ambities voor onze dienstverlening nemen we op in een Visie op Dienstverlening en we monitoren onze dienstverlening om deze te verbeteren. We streven nog meer naar een dienstbare en servicegerichte gemeente en scoren hoog op klantbeleving. We zijn als organisatie en als bestuur toegankelijk en benaderbaar. We verkleinen de afstand tussen de politiek en inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties door goed te communiceren over wat we als gemeente doen en door hen bij besluitvorming te betrekken. Zie hiervoor ook hoofdstuk 2, Dorpen en Wijken.

We gebruiken online kanalen om te communiceren over wat er in de gemeente gebeurt, bijvoorbeeld over evenementen en wegwerkzaamheden die plaatsvinden. We houden contact met de indieners over de voortgang en afhandeling van meldingen. De bestaande vormen waarop inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties contact kunnen hebben met de gemeente, houden we in stand.

We zetten in op gelijkwaardige dienstverlening bij de loketten van Burgerzaken in De Binding in Zuid-Scharwoude en in het gemeentehuis aan de Parelhof in Heerhugowaard. Ten slotte passen we waar mogelijk innovatieve en slimme ideeën toe om de dienstverlening van de gemeente Dijk en Waard te verhogen zoals het bezorgen van documenten als rijbewijzen en paspoorten.

Hoofdstuk 9 Veiligheid en handhaving

We hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid om de veiligheid en leefbaarheid in onze gemeente, ook op het water, te vergroten. Een goed ingerichte en onderhouden openbare ruimte kan sterk bijdragen aan veiligheid.

Veiligheid wordt ook bepaald door samenwerking tussen inwoners, ondernemers, politie en gemeente samen. We gaan na waar we met behulp van onze sociale infrastructuur de veiligheid in onze gemeente kunnen versterken, om zo meer integraal naar de veiligheid in onze gemeente te kijken waarbij we vooral inzetten op preventie.

Om er voor te zorgen dat onze jongeren veilig blijven opgroeien en jongeren op een laagdrempelige manier ondersteund kunnen worden, zetten wij in op extra jongerenwerk. Daarnaast onderzoek we of we in het kader van preventie een boa gericht op jongeren kunnen inzetten.

We gebruiken de uitkomsten van de tweejaarlijkse Veiligheidsmonitor voor het vergroten van het veiligheidsgevoel. We stellen de handhavers in staat om veilig hun werk te doen. De handhavers zijn zichtbaar aanwezig op plaatsen en tijden waar dat gewenst is. De formatie moet hiervoor toereikend zijn, ook voor toezicht op het water.

Het is duidelijk dat voorlichting over wat je zelf kunt doen aan inbraakpreventie het gevoel van veiligheid kan vergroten. Door middel van slimme en handige tips voor in en rondom het huis kun je je huis beter beveiligen. Daarom stellen we met betrokken partners een inbraakpreventieprogramma op.

Verder hebben we aandacht voor de effecten van ondermijnende criminaliteit. We gaan na of we de risico’s daarvan voldoende in ons veiligheidsbeleid hebben geborgd en stellen waar nodig bij.

We willen Dijk en Waard niet alleen fysiek, maar ook digitaal veilig houden. De IT-infrastructuur van de gemeente moet zodanig zijn ingericht dat de continuïteit en betrouwbaarheid gewaarborgd blijven. De toename van digitale criminaliteit (cybercriminaliteit) heeft effect op het veiligheidsgevoel van inwoners. Omdat onze inwoners steeds vaker met deze vorm van criminaliteit te maken hebben, gaan we na hoe we samen met politie en verzekeraars onze inwoners hier zo goed mogelijk weerbaar tegen kunnen maken waarbij we speciale aandacht voor ouderen hebben.

Naast een veilige gemeente moet Dijk en Waard ook een levendige en bruisende gemeente zijn. Hierbij horen evenementen en (grote) terrassen op locaties waar dit mogelijk is en past binnen de omgeving. We vinden een goede communicatie omtrent veiligheid en handhaving richting de gemeenteraad belangrijk. Dit geven we vorm door de raad periodiek hierover te laten informeren door brandweer, politie etc.

Hoofdstuk 10 Economie

Bedrijven en ondernemers zijn onmisbaar voor Dijk en Waard. Veel inwoners van Dijk en Waard werken (ver) buiten onze regio, met veel extra verkeersbewegingen als gevolg. Meer werkgelegenheid bij bedrijven in onze regio vinden we van groot belang.

Wij willen dan ook een veerkrachtige, toekomstbestendige, innovatieve en duurzame economische ontwikkeling die bijdraagt aan zowel werkgelegenheid als brede welvaart voor de inwoners van Dijk en Waard. Brede welvaart omvat alles wat mensen van waarde vinden. Naast materiële welvaart gaat het ook om zaken als gezondheid, onderwijs, milieu en leefomgeving, sociale cohesie, persoonlijke ontplooiing en veiligheid. Die willen we samen met het bedrijfsleven verder ontwikkelen.
Ook voor de economische ontwikkeling is het van groot belang in te spelen op duurzame ontwikkelingen. De gemeente draagt daarom bij aan het creëren van ruimte voor bedrijven die zich richten op belangrijke innovatieve- en groeisectoren als ICT, circulaire economie, bouw, gezondheid en duurzaamheid. Samen met ondernemers onderzoeken we hoe we de economische structuur en het vestigingsklimaat van Dijk en Waard kunnen versterken. We verbeteren de dienstverlening aan de ondernemers en gaan samen met ondernemers na waar regeldruk verminderd kan worden.

We gaan met ondernemers na hoe ook bij hen gewenste duurzaamheidsmaatregelen kunnen worden getroffen en hoe samenwerking en het inzetten van innovaties tot een slimmere en efficiëntere duurzaamheidsaanpak kunnen leiden. Daarbij worden de mogelijkheden van opslag van energie onderzocht. Samen met ondernemers onderzoeken we hoe we congestieproblemen kunnen beperken, bijvoorbeeld in de vorm van energiehubs die zoveel mogelijk zelfvoorzienend zijn. Bij de ontwikkeling van innovaties kan de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij een rol spelen en experimenten, versnellen en innoveren, samen met ondernemers. Waarbij we economisch potentieel bieden om onze ondernemers toekomstbestendig te maken.

Tegelijkertijd zorgen we voor goede bereikbaarheid van bedrijven en andere belangrijke economische locaties. De verbetering van de ontsluiting van Dijk en Waard, waaronder de N242, is hierbij noodzakelijk. Hierbij werken we samen met de provincie en ProRail.

We stimuleren samenwerking en betrokkenheid door ondernemers meer te betrekken bij de ontwikkeling van het gebied waarin ze ondernemen en zoeken contact bij ontwikkelingen rondom hun bedrijf. Het midden- en kleinbedrijf is belangrijk voor Dijk en Waard. Daarom ondersteunen we hen en stimuleren we lokaal ondernemerschap. We onderzoeken de mogelijkheden om een ondernemersfonds op te richten waarin ondernemers en gemeente samenwerken om gezamenlijk collectieve investeringen te doen.

We zetten in op het uitbreiden van bedrijventerreinen zoals de Vaandel en Breekland. De gemeente neemt de regie om op lokaal niveau de aansluiting tussen de behoeften van het bedrijfsleven en de mogelijkheden vanuit het onderwijs bij elkaar te brengen.

We staan als land voor een grote opgave in de transitie van het landelijk gebied. Hiervoor zijn het Rijk en de provincie primair aan zet. Waar het kan, biedt de gemeente ruimte voor agrarische ondernemers om op deze transitie in te spelen door bijvoorbeeld constructief mee te werken aan de aanpassing van ruimtelijke plannen en ruimte te bieden aan nevenactiviteiten.

Circulaire economie

Het afval vandaag is de grondstof van morgen, dat is de essentie van een circulaire economie. De vraag naar grondstoffen is de laatste decennia hard gegroeid en wanneer er niks verandert zal deze vraag alleen maar verder toenemen. De gemeente beheert een groot deel van de buitenruimte, we halen afval op en verwerken dit en we hebben ons eigen vastgoed. Drie gebieden waar de overgang naar een circulaire economie terugkomt. De transitie biedt ook kansen voor ondernemers en op het gebied van werkgelegenheid. We moeten dus vooral eerst naar onszelf kijken door circulariteit toe te gaan passen bij projecten in de openbare ruimte en binnen eventuele projecten in of aan ons eigen vastgoed. Ten aanzien van afval betekent het dat in een circulaire economie we hoeveelheid restafval verder verlagen. We moeten ervoor zorgen dat scheiden zo eenvoudig mogelijk is en dat het voor iedere type gezin mogelijk is om de hoeveelheid restafval verder te verlagen. Wat overigens ook een financieel voordeel heeft want het verbranden van restafval zal de komende jaren alleen maar duurder worden.

Circulair en duurzaam inkopen en aanbesteden wordt zoveel mogelijk de norm in de gemeentelijke organisatie.

Hoofdstuk 11 Financiën, lokale lasten

Een gezonde en duurzame ontwikkeling van de gemeente vraagt om een gezonde en duurzame financiële basis. We dragen de gezamenlijke zorg en verantwoordelijkheid voor gezonde gemeentefinanciën, in relatie met een goed voorzieningenniveau en betaalbare lasten voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen.
Een structureel sluitende begroting met een positief meerjarenperspectief is daarvoor nodig. Alleen met die basis op orde kunnen we investeren, gezamenlijke ambities waarmaken en de voorzieningen in stand houden. Wanneer er tekorten ontstaan wordt er samen gezocht naar oplossingen en maken we evenwichtige keuzes.

De financiële risico's die de gemeente loopt, beoordelen we regelmatig om deze steeds goed in te schatten en zoveel mogelijk te beheersen. Ons weerstandsvermogen houden op we op minimaal 1,2.

Het uitgangspunt bij de Onroerende zaakbelasting is dat we deze verhogen met de inflatie. Bij de overige gemeentelijke heffingen willen we waar mogelijk kostendekkende tarieven.
We maken de realisatie van de afspraken uit dit coalitieakkoord goed navolgbaar door heldere indicatoren en doelen op te nemen in Planning & Control producten.